

Nepřehlédnutelnou budovou v Praze je nepochybně arcibiskupský palác stojící na Hradčanském náměstí. Je to snad nejvýraznější dominanta, vyjma samotné katedrály, díváme-li se na panorama od Jiráskova mostu anebo z Petřína. Ano, kolikrát jsem takto stával...

Barokní Matyášova brána se dvěma giganty, jež se chystají zaútočit na vstupující, napravo Praha a nalevo právě palác. Takto vypadá vlastně každé setkání s Hradem.

Jenže člověka dlouho trápila jistá ambivalence. Pocit hrdosti na straně jedné a vědomí toho, kdo se v tomto prostoru pohybuje, umocněný zvláště v sedmdesátých letech, na straně druhé.

Jistý rozpor zůstává do dnešních dnů. Člověk je na ten palác v jistém směru pyšný a čerpá z něj energii, avšak na druhou stranu není zřejmé, je-li to právě církev, kdo takovou tvář potřebuje.

Jedno je jisté, v kontextu historického vývoje se jedná o zcela logický a normální prvek a pak, že dnes mohou být jednotlivé úřady Arcibiskupství pražského rády, že se někam vejdou.

A tak už zůstává jen poslední nejistota, totiž představit si Václava Malého někde uvnitř.

Palác je bezesporu výrazným symbolem a je docela dobré u něj chvíli setrvat. Tato rokoková stavba má jednu optickou zvláštnost, zevnitř je mnohem menší než z venku.

Nicméně se nebude jednat o klam, protože vnitřní část je neobyčejně členitá, plná výklenků, průchozích krytých můstků mezi

křídly, schodišť, která jsou dublována jinými schodišti, dveří, která navazují na centrální chodby, anebo ústí přímo do dvora, kde parkují auta. Díky nárokům na zvýšení kapacity došlo k postupným dostavbám a začalo se využívat i nejvyšší patro, což v důsledku vedlo k jistému subjektivnímu vnímání zmenšení prostoru.

Ale i tak zbývá na jednoho biskupa docela slušné předsálí, místo pro sekretáře, přijímací místnost a najdeme zde ještě jednu místnost, takovou oddělenou, která zbyla.

V budově sídlí dva biskupové a pak samozřejmě primas český, kardinál. Jeho kancelář je větší, ale ne zase nějak výrazněji.

Jádrem paláce pro mne zůstává kaple.

Pamatuji si, jak jsme se tam docela často sešli v době oběda s přítelem Danielem, bylo to v počátcích devadesátých let, kdy práce a stresu bylo hojně.

Palác má také několik reprezentačních místností. Pamatuji si tu pohřeb kardinála Tomáška, palác byl tehdy i místem setkání s německým kancléřem Helmutem Kholem, případně i s jinou významnou reprezentací.

V některých místnostech jsou vystaveny portréty kardinálů. Mezi obrazy vyniká zvláště jeden, naprosto unikátní. Je to totiž naprosto věrný portrét Vladimira Iljiče Lenina. Byl jsem v šoku, když jsem jej spatřil, a myslel jsem si, že je to jen nějaký ne příliš povedený žert. Nebyl. Název obrazu mluví o ďáblu.

Všechno ostatní je milé a příjemné.

Pomineme-li Šternberský palác s galerií, který ustupuje dolů a není z náměstí příliš vidět, navazují na palác malé tzv. kanovnické domy. Dodnes jsou v mnohých z nich byty těch, kdo zastávají nějaký úřad na arcibiskupství anebo v katedrále.

A tady Václav Malý bydlí. Byt ani malý, ani velký, podmínky pro samostatně žijícího muže, který se o sebe stará, nakupuje a vaří.

Dobré ráno nebo dopoledne, Václave, jak ses dneska ráno probudil?

Většinou vstávám mezi půl šestou a šestou, probouzím se celkem v klidu, takže nic zvláštního oproti jiným dnům.

Jaký máš ráno program? Jak to vůbec u tebe vypadá?

Ráno mám následující program: vstanu, jdu se vysprchovat, vyčistím si zuby, v poslední době si dělám více čaj než v minulosti, to je trošku změna, že si skoro pravidelně ráno vařím čaj, pomodlím se ty části breviáře, které spadají na ráno, a ještě mi zbude čas na přehled tisku, naštěstí tady dodávají ranní tisk už před šestou hodinou. Ve čtvrt na osm mám v kapli arcibiskupského paláce mši svatou, nebo koncelebruji s panem kardinálem a dalšími. Potom pokračuje normální denní program. Pokud denní tisk proletím rychle, tak si ještě něco přečtu, zastavím se u nějaké duchovní myšlenky, která mě třeba zaujala, a rozjímám.

Dvakrát za sebou jsi zdůraznil, že si děláš čaj. To působí dojmem revoluční změny.

Ano, je to u mne revoluční změna. Nejsem čajový typ, víceméně celý život jsem pil čaj pouze tehdy, pokud jsem byl nachlazen, nebo když mi ho někdo při návštěvě nabídl, tak jsem neodmítl, ale teď si dělám čaj, ale není to tak, že bych byl závislý, spíš je to tak, že jsem závislý na kávě, kterou mám opravdu rád.

Ted' se zeptám jako úplný laik, když člověk vstane a je věřící, tak cítí potřebu se pomodlit za spoustu věcí toho dne. Breviář to do značné míry umožňuje, ale také člověka v jistém ohledu omezuje. Jak je to tedy s takovou úplně volnou modlitbou?

Modlím se volně. Je to naprosto neučesané, říkám to, co momentálně cítím v srdci. Když vstanu, tak řeknu: „Děkuju Ti, Pane Bože, že jsem vstal.“ A zároveň většinou dodám: „Dej mi, abych byl dneska na lidi, se kterými se setkám, příjemný.“

Máš někdy sny? To se ptám raději hned na začátku, než přejdeme k otázkám tvrdší reality.

Sně mám velmi málo. Občas ano, ale nepamatuji si je. V odborné literatuře stojí, že každý má sny, ale já se neprobouzím s tím, že se mi zdálo to nebo ono, takže je to poměrně zřídká, řekl bych tak dvakrát do měsíce. A nemám žádné hrůzostrašné sny, což je takový další rys. Občas se mi vybaví nějaká příhoda s rodiči, nebo něco z dětství, ale pokud si sny pamatuji, tak nejsou nějak hororové, takové nemívám. Asi mám poměrně klidný spánek.

Ono by to tak odpovídalo, protože když si člověk nepamatuje ten sen, tak se probudil po té poslední fázi, je odpočatý, takže to je jenom plus, ale někdy i škoda. Nezdají se ti třeba létací nebo legrační sny, ne?

Nemohu ty sny charakterizovat. Spíše, to je taková bláznivina, protože přeci jen jsem byl zvyklý konspirovat do roku 1989, nic jsem si nezapisoval, nosil jsem všechno v hlavě. Dneska už bych to v hlavě neudržel. Telefonní čísla, adresy, vzkazy a podobně. Někdy se mi zdá, že mám něco někam přinést, nebo že jsem se něco dozvěděl, co je důležité předat dál, tak takové sny občas mám. Ale nemám to vůbec spojené, což jsem docela rád, s výsledky, protože když někdy političtí vězni hovoří, a byli na tom pochopitelně mnohem hůř než já, tak mluví o tom, že se jim to ve snech vrací. To mně ne. Nevrací se mi ani výsledky, ani vazba, ani různá zadržení, ani represe. Sám jsem překvapen. Někdy se octnu v situaci, kdy se objeví něco, co mi připomene nepříjemné pocity z úplně jiné doby, třeba obyčejná kontrola na letišti, a já vzpomínám, jak jsem kdysi měl například za úkol přenést nějaký vzkaz, a policejní kontrola mohla být nebezpečná. Ale děje se to minimálně.

Jaký jsi měl pocit při jmenování, nebo jaký si měl pocit, když ses dozvěděl, že budeš jmenován biskupem? Kdy ses to dozvěděl?

Byl jsem jmenován 3. prosince 1996 a dozvěděl jsem se to koncem listopadu, kdy mi to sdělil tehdejší nuncius Coppa pár dní před jmenováním.

Mimochodem skvělý chlapík, setkal jsem se s ním ve Štrasburku, kde působil jako delegát, a zval jsem jej do Prahy. Přijel, ale jako nuncius.

Odházel jsem od něho s rozpaky a s jistou dávkou naivity. Budu upřímný. S rozpaky proto, jestli budu schopen dobré věci prosazovat a věcně ovlivňovat. Přiznávám, že církevní mechanismus je vcelku složitý. Ano cítil jsem radost, ale na druhé straně jsem měl jisté pochybnosti. Představoval jsem si, že jako biskup budu moci více ovlivňovat směřování církve. Po krátkém čase jsem si uvědomil, že cesta není tak jednoduchá a široká, jak jsem si představoval. Konstatuji fakt, nejsem zklamán ani rozčarován.

Ne. To je realita.

Je to realita.

Můžeš vysvětlit těm, kteří tomu nerozumí, co to znamená být titulárním biskupem jinde?

Jsem titulární biskup marcellíanský. Do dneška pořádně nevím, kde to biskupství bylo...

Nebyl jsi tam?

Ne. Ve starověku existovaly různé diecéze, které postupně zanikaly. Diecézní biskup je jmenován do konkrétní diecéze, v jejímž čele stojí. Pomocný biskup je k ruce diecéznímu biskupovi, ale nestojí v čele diecéze. Z toho důvodu se mu pro útěchu dává titul nějaké zaniklé diecéze. Z toho nevyplývá žádná pravomoc, je to tradice, která se dodržuje, podle mého naprosto zbytečná.

To zní nesmírně krásně: „biskup marcellíanský“.

Stále to někde píšou a pořád se na to novináři ptají. Málokdo ví, co to znamená.

